O Rodzaju Rzeczowników na ος.

§. 46.

Rzeczowniki na *ος* są w ogóle męskie; wiele jednak z nich jest także rod. żeń., a to nietylko w §. 35. wymienione nazwiska krajów, miast, wysp, drzew i roślin, ale także następujące:

1. Nazwiska niektórych płodów roślinnych, ziem i kamieni, np. *ἡ βύσσος*, płótno; *ἡ σμάραγδος*, szmaragd; *ἡ βῶλος*, skiba ziemi.

2. Rzeczowniki, które pierwiastkowo Przymiotnikami były, a dla tego są rod. żeńskiego, że domyślny Rzeczownik także jest żeński, np. *ἡ αὔλειος* (*sc. θύρα*), drzwi; *ἡ διάλεκτος* (*sc. φωνή*), dialekt; *ἡ χέρσος* i *ἡ ἤπειρος* (*sc. χώρα*), stały ląd, i inne

3. Rzeczowniki: *ἡ ὁδός*, droga; *ἡ νόσος*, choroba.

4. Niektóre takie, które ze zmianą znaczenia zmieniły także rodzaj, np. *ὁ ζυγός*, jarzmo, *ἡ ζυγός*, waga.

Przykłady dla wprawy.

1. *Masculina* na *ος*.

ὁ στρατός, wojsko.
ὁ ὀφθαλμός, oko.
ὁ πόνος, praca.
ὁ καρκίνος, rak.
ὁ διδάσκαλος, nauczyciel.
ὁ πλοῦτος, bogactwo.
ὁ ἄθλος, walka.

2. *Neutra* na *ον*.

τὸ πτερόν, skrzydło.
τὸ ξυρόν, brzytwa.
τὸ ἴον, fijołek.
τὸ ῥόδον, róża.
τὸ βιβλίον, książka.
τὸ ἱμάτιον, suknia.
τὸ μῆλον, jabłko.
τὸ σῦκον, figa.
τὸ ἄθλον, zakład o wygraną.

3. *Feminina.*

ἡ βάλανος, żołądź.
ἡ βύσσος, płótno.
ἡ δοκός, belka.
ἡ ῥάβδος, pręt.
ὁ, ἡ λίθος, kamień.
ἡ ψῆφος, kamyczek.
ἡ βάσανος, kamień probierski.
ἡ ἤλεκτρος, bursztyn.
ἡ γύψος, gips.
ἡ ὕαλος, szkło.
ἡ τίτανος, wapno.
ἡ ἄργιλος, glina.
ἡ πλίνθος, cegła.
ἡ ἄσβολος, sadze.
ἡ κόπρος, błoto.
ἡ βῶλος, bryła.
ἡ κιβωτός, } skrzynka.
ἡ χηλός, }
ἡ σορός, trumna.
ἡ κάρδοπος, } misa, do-
ἡ ληνός, } nica.
ἡ λήκυθος, butelka.
ἡ κάμινος, piec.
ἡ ὁδός, droga.
ἡ τάφρος, rów.
ἡ αὔλειος (*θύρα*), drzwi.
ἡ ἁμαξιτός (*ὁδός*), droga.
ἡ τρίβος, (*ὁδός*) } ście-
ἡ ἄτραπος, (*ὁδός*) } szka.
ἡ ἄνυδρος, okolica bez wody, pustynia.
ἡ νέος, nowina (ziemia nieorana).
ἡ νῆσος, wyspa.
ἡ γέρανος, żóraw.
ἡ γνάθος, szczęka.
ἡ δρόσος, rosa
ἡ κορυδαλός, skowronek.
ἡ μήρινθος, nitka.
ἡ νόσος, choroba.
ἡ ζυγός, waga, *ὁ ζ.* jarzmo.
ἡ ἵππος, klacz, jazda, *ὁ ἵπ.*, koń.
ἡ λέκιθος, żółtko, *ὁ λ.* zupa z grochu.

4. *Contracta.*

ὁ ῥόος, ῥοῦς, strumień.
ἡ πρόχοος, πρόχους, dzbanek.
ὁ χνόος, χνοῦς, pyłek, włosek.
ὁ θρόος, θροῦς, łoskot.
ὁ ἀδελφιδεός, -οῦς, bratunek.
ὁ θυγατριδεός, -οῦς, wnuk po córce.
τὸ κάνεον, κανοῦν, koszyk.

5. *Deklinacya Attycka.*

ὁ πάτρως, patruus, stryj.
ὁ μήτρως, wuj
ὁ ταως, paw.
ὁ ἅλως, bojowica.
ὁ τυφώς, wir.
ἡ ἕως, zorza ranna.
ἡ κῶς, Kos.
ὁ Ἄθως, góra Athos.
ὁ Τυνδάρεως, Tyndareus.